

Dorota Rytwińska

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Wirtualne kampusy Erasmusa – stan bieżący i przyszłość

W powszechnej świadomości Erasmus to wyjazdy studentów. Jest to uzasadnione skojarzenie, bo corocznie ok. 12 tysięcy studentów z polskich uczelni wyjeżdża za granicę na kilkumiesięczne stypendium – studia lub praktyki, co stawia Polskę w gronie pięciu krajów, które realizują największą liczbę wyjazdów studentów. Erasmus „Mobilność” to również wyjazdy nauczycieli w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych, wyjazdy szkoleniowe pracowników uczelni, kursy intensywne i wizyty przygotowawcze. Czy poza tradycyjną mobilnością Erasmus oferuje coś więcej? Przed wszystkim projekty wielostronne. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują działania, które wyraźnie wpisują się w globalną strategię skutecznej integracji technologii informacyjno-komunikacyjnych w uczestniczących w programie instytucjach szkolnictwa wyższego. Obecnie znane są one pod nazwą „wirtualnych kampusów”.

Kontekst

Parlament Europejski ustanawiając program „Uczenie się przez całe życie”¹ postawił przez programem Erasmus następujące cele:

- wspieranie realizacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego,
- wzmacnianie wkładu szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego na poziomie szkolnictwa wyższego w proces innowacji,
- poprawa jakości i zwiększenie:
 - liczby studentów i nauczycieli akademickich uczestniczących w mobilności na terenie Europy,
 - zakresu współpracy wielostronnej pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego w Europie,
 - zakresu współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami

¹ Decyzja o utworzeniu programu – Decyzja nr 1720/2006/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 listopada 2006 r.

- stopnia przejrzystości i zgodności kwalifikacji nabytych w szkołach wyższych i zawodowych w Europie.

Powyższe cele są realizowane m.in. poprzez różnorodne działania podejmowane przez uczelnie w ramach Erasmusa, które dofinansowywane są przez Komisję Europejską. Zasady udziału w konkursie są corocznie ogłaszane w zaproszeniu do składania wniosków, któremu towarzyszą priorytety i przewodnik dla wnioskodawców. Najbliższy termin składania wniosków o dofinansowanie projektów wielostronnych upływa 28 lutego 2011, a działań typu „Mobilność” – 11 marca 2011.

Rysunek 1. Struktura programu „Uczenie się przez całe życie”

Wirtualne kampusy dziś

W ciągu czterech lat istnienia programu „Uczenie się przez całe życie” Komisja Europejska dofinansowała 258 projektów wielostronnych Erasmusa, z czego 29 to wirtualne kampusy.

W procesie oceny wniosku projektu wielostronnego brane są pod uwagę m.in. zgodność projektu z założeniami programu Erasmus i priorytetami, jakość planu pracy, innowacyjny charakter, europejska wartość dodana, stosunek kosztów do korzyści, oddziaływanie projektu ze szczególnym uwzględnieniem jakości działań upowszechniających wyniki. Udział w projekcie powinien wynikać z realnych potrzeb wszystkich uczelni partnerskich tworzących konsorcjum. Na etapie ustalania szczegółowej tematyki projektu należy sprawdzić w Kompendium², czy podobny projekt nie był już realizowany. Jeśli na etapie przygotowywania wniosku potrzebne są informacje nt. systemów edukacji, systemów

² Wykazy projektów są publikowane w rocznych kompendiach, http://eacea.ec.europa.eu/llp/erasmus/erasmus_compendia_en.html, [02.11.2010].

oceniań, autonomii szkół, kalendarza roku akademickiego w różnych krajach europejskich, warto skorzystać z opracowań programu Eurydice³. Projekt powinien przekładać się na cele programu LLP i odnosić do priorytetów ogłoszonych w zaproszeniu do składania wniosków. Niezwykle ważnym elementem wniosku jest szczegółowy plan działań rozpowszechniających wyniki projektu. Jeśli uczelnia nie czuje się na siłach podjąć się roli koordynatora konsorcjum, przystępując do projektów wielostronnych warto rozpocząć od bycia partnerem w konsorcjum. *Success rate* dla projektów Erasmusa w konkursie 2009 wyniósł ok. 35%. W ramach wsparcia dla realizowanych projektów organizowane są: doroczne spotkania dla koordynatorów nowo zatwierdzonych projektów, spotkania tematyczne dla wybranych projektów oraz wizyty monitoringowe.

Przykłady projektów typu Wirtualne kampusy zaakceptowane do finansowania przez KE:

- English for Specific Purposes: Therapeutic Professions (koordynator: Uniwersytet Jagielloński);
- Law and ICT Shared Virtual Campus (partner: Uniwersytet Mikołaja Kopernika);
- E-learning in Distributed Data Network Laboratory (partner: Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi);
- Virtual Campus on Post-master Studies in Architecture (partner: Politechnika Warszawska);
- Virtual Based Research on New Security in Europe (partner Uniwersytet Wrocławski);
- Campus Europae Foreign Languages Learning Gateway (partnerzy: Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka,);
- History On Line;
- Virtual Campus for Digital Students;
- European Portal for International Courses and Services for Virtual Erasmus.

Projekty wielostronne Erasmusa w konkursie wniosków 2011

W oparciu o doświadczenia z poprzednich konkursów wniosków Komisja Europejska zdecydowała⁴ o zmianie dotychczasowej struktury projektów wielostronnych Erasmusa. Wynika to głównie z faktu, iż poszczególne rodzaje projektów nakładają się na siebie (np. wirtualne kampusy z projektami Curriculum Development, projekty współpracy uczelnia-

³ Eurydice, www.eurydice.org.pl, [02.11.2010].

⁴ Zaproszenie do składania wniosków 2011-EAC/49/10, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 290/13 z 27.10.2010 r., http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm, [02.11.2010].

przedsiębiorstwo z sieciami). Miejsce dotychczasowych czterech rodzajów projektów wielostronnych zajmie jeden, pod nazwą „projekty wielostronne” (rysunek 2). Priorytetowo będą traktowane wnioski:

- skupiające się na współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami (wzmocnienie związku pomiędzy kształceniem a rynkiem pracy; rozwój usług edukacyjnych dla przedsiębiorstw);
- wspierające działania mające na celu zwiększenie dostępności szkolnictwa wyższego i poprawę włączenia społecznego w tej dziedzinie (m.in. szerszy dostęp dla grup gorzej reprezentowanych, rozwój elastycznych zasad w odniesieniu do nauki w trybie indywidualnym, w tym kształcenia na odległość);
- dotyczące strategii mobilności i usuwania barier dla mobilności na poziomie szkolnictwa wyższego (m.in. wspieranie wirtualnej mobilności z zastosowaniem TIK, promowanie „okien mobilności”, udostępnianie zasobów edukacyjnych dla potrzeb wirtualnych kampusów, integrowanie tradycyjnych kursów z dostępem do wirtualnych materiałów edukacyjnych);
- wspierające program modernizacji szkolnictwa wyższego (w tym reformę planów zajęć, zarządzania i finansowania);
- wspierające doskonalenie i innowacyjność w szkolnictwie wyższym (odnoszące się do trójkąta wiedzy: edukacji, badań i innowacji, m.in. stymulowanie innowacyjności i przedsiębiorczości wśród studentów).

Rysunek 2. Akcje scentralizowane Erasmusa

Akcje scentralizowane LLP-Erasmus	
2007-2010 Projekty wielostronne: ➢ Curriculum Development ➢ Modernizacja szkolnictwa wyższego ➢ Wirtualne kampusy ➢ Współpraca uczelni z przedsiębiorstwami Sieci wielostronne: ➢ Sieci akademickie ➢ Sieci strukturalne Działania towarzyszące	2011 - 2013 Projekty wielostronne: • Priorytet 1: Współpraca między instytucjami SW a przedsiębiorstwami • Priorytet 2: Włączenie społeczne w ramach SW • Priorytet 3: Strategie mobilności i usuwanie barier dla mobilności na poziomie SW • Priorytet 4: Wsparcie programu modernizacji SW • Priorytet 5: Wspieranie doskonalenia i innowacyjności w SW Sieci wielostronne: ➢ Sieci akademickie Działania towarzyszące

Podsumowanie

Projekty wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne mają swoje stałe miejsce w programie Erasmus. Niezależnie od tego, czy będą nazywane jak dotychczas – wirtualnymi kampusami, czy po prostu projektami wielostronnymi, najistotniejsze jest, by uczelnia, znając swoje potrzeby i potencjał, umiejętnie wykorzystwała możliwości, jakie one oferują. Projekty wielostronne tego typu uzupełniają ofertę kształcenia na odległość, zwiększają wirtualną mobilność, przyczyniają się do zwiększenia mobilności tradycyjnej i wzbogacają programy studiów.

Netografia

Erasmus Compendia, http://eacea.ec.europa.eu/llp/erasmus/erasmus_compendia_en.html.

Eurydice, www.eurydice.org.pl.

Zaproszenie do składania wniosków 2011-EAC/49/10, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 290/13 z 27.10.2010 r., http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm.

Abstract

Erasmus is commonly associated with student mobility. It is reasonable because annually approximately twelve thousand Polish students go abroad for studies or practical placement within Erasmus, which ranks Poland among biggest student senders. However, Erasmus mobility also includes teachers going abroad to conduct lectures for foreign students, mobility schemes for staff for training purposes, intensive programmes and preparatory visits. But what else, apart from traditional mobility, does Erasmus offer to higher education institutions? First of all, multilateral projects. A special focus should be given to projects that are embedded in a global strategy for the effective integration of ICT in the participating institutions. The projects are known as Virtual Campuses.

Nota o autorce

Dorota Rytwińska jest koordynatorem zespołu zajmującego się działaniami typu „Mobilność” w Narodowej Agencji programu „Uczelnie się przez całe życie”-Erasmus. Jest odpowiedzialna za organizację i przebieg konkursu wniosków o dofinansowanie wyjazdów stypendialnych studentów i pracowników składanych przez uczelnie do Narodowej Agencji oraz realizację umów finansowych w zakresie wyjazdów stypendialnych Erasmusa podpisanych pomiędzy uczelniami a FRSE.